

Månedsoversigt over plantesygdomme.

313. — August 1950.

Der blev for august modtaget 103 beretninger; endvidere blev der besvaret 707 forespørgsler.

Lufttemperaturen lå som middeltemperatur i månedens to første uger 2—3° over normalen, der er på 15—16° og steg yderligere ca. 1° i den følgende uge, hvorefter den i månedens sidste uge lå omtrent på normalen.

Nedbøren blev som i juli usædvanlig stor og nåede for hele måneden og hele landet 116 mm — månedens normal er 81 mm. Nedbørmængderne var meget små — indtil 9 mm — i månedens første halvdel, men i sidste halvdel og navnlig fra omkring d. 20. og måneden ud faldt der meget store mængder. For de forskellige landsdele målttes følgende nedbørmængder og med månedens normal i (): Vendsyssel 112 (83), Vestjylland 119 (88), Midtjylland 122 (89), Østjylland 117 (82), Sydjylland 142 (89), Sønderjylland 109 (92), Fyn 102 (74), Midt- og Vestsjælland 111 (71), Nordøstsjælland 87 (79), Sydøstsjælland og Møn 131 (71), Lolland og Falster 119 (69) og Bornholm 44 (69).

SYGDOMME PÅ LANDBRUGSPANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Sortrust (*Puccinia graminis*) blev konstateret med svage angreb hos hvede ved Hurup, Slagelse og Roskilde, og fra sidstnævnte egn skrives: „Sortrust var udbredt i alle hvedemarker her på egnen, som jeg har set. Angrebet kom sent og betød meget lidt i de fleste tilfælde, men pletvis i de enkelte marker var strået alligevel så angrebet, at foderværdien var stærkt forringet. Zandahvede var i et sortsforsøg fri for rust“ (M. Greve).

Kronrust (*Puccinia lolii*) iagttoges på indsendt havre.

Hvedens brunrust (*Puccinia triticea*). Ved Statens Marskforsøg, Ribe, iagttoges stærkt angreb i vårhvede og i et par pletter af marken med vinterhvede (C. M. Kjellerup).

Majsbrand (*Ustilago zae*) konstateredes på indsendt majsplante.

Aksfusariose (*Fusarium sp.*) synes at være uden betydning; i et par beretninger skrives dog om svage angreb i hvede.

Saltskade (klorskade) gjorde sig ret stærkt gældende i Lammefjorden, hvor man formoder, at „det må være den tørre sommer, som trækker de giftige salte op“ (H. Jensen, Asnæs). Om klorskade se iøvrigt under gulerod.

BÆLGPLANTER.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*). I 15 beretninger af i alt 54 skrives om dels sjældne og dels almindelige angreb hos lucerne, der hyppigst kendetegnes som svage. Fra nogle egne skrives om enkelte, stærke angreb, og man formoder, at svampens smitstof kan spredes med redskaber f. eks. slåmaskine (Aage Madsen, Store-Heddinge; Ole Thøgersen, Karise) eller på anden måde „angrebet værst i mellembælter mellem forsøgene, måske kan den megen transport og færdsel her have været medvirkende til smittens spredning“ (Frede Rasmussen, Tystofte Forsøgsstation).

Stængelsvamp (*Colletotrichum trifolii*) omtales hos lucerne i 2 beretninger „fundet enkelte angreb i fransk lucerne“ (Aksel Nielsen, Horsens) og „i lucernemarkerne findes et ret betydeligt antal planter angrebet af svampen; i en del tilfælde står planterne med visne toppe“ (G. Heidemann Gregeresen, Virumgaard, Lyngby). Svampens karakteristiske, langagtige stængelpletter, der oftest findes nær stængelgrunden, blev konstateret hos 5 indsendte lucerneprøver.

Andre svampe såsom skivesvamp (*Pseudopeziza medicaginis*), snegebælgens stængelsvamp (*Ascochyta imperfecta*) og kløverskimmel (*Peronospora trifoliorum*) hemmede nu og da lucernens vækst ret stærkt.

BEDEROER.

Borbrist (hjerterforrådnelse) var næppe almindelig; af i alt 66 beretninger skrives blot i 8 om almindelige og svage angreb og i 21 om sjældne og svage angreb. Der kendes dog stærke angreb, f. eks. „en mark på 3 tdr. ld. er så stærkt hærget, at rodudbyttet næppe bliver mere end 150 til 200 tdr. pr. td. ld. og ingen top til ensilage“ (Vald. Johnsen, Skærbæk).

Virus-gulsot (*Beta virus 4*). De svage angreb fra sidst i juli blev i løbet af august til almindelige og for mange egne stærke angreb. Af i alt 67 beretninger skrives i 47 om almindelige angreb og af disse i 22 om svage og i 25 om stærke angreb; i de andre 20 beretninger skrives i 11 om almindelige og svage og i 9 om ubetydelige angreb. Ved tilrettelæggelse af beretningerne efter landsdele får vi følgende oversigt frem; vurderingen gælder første års bederoer:

Jylland:	Almindelige og stærke angreb.
	Salling (Kristen Nielsen, Skive)
	Holstebroegnen (P. Skydsgaard Linde, Holstebro)
	Vesthimmerland (Jens Tarp, Aalestrup)

Randers Amt (Erik Jensen, Rønde)
 Molsegnen (P. Mumm, Knebel)
 Århusegnen (A. Diederich, Århus)
 Århusegnen (Harald Jensen, Ask)
 Hads Herred (J. P. Skov, Odder)
 Horsensegnen (Aksel Nielsen, Horsens)
 Vejle Vesteregn (Arne Anthonsen, Give)
 Syddjyland (G. C. Christensen, Brørup)
 Sønderjylland (Georg Nissen, Rødding)
 " (Fr. Nielsen, Haderslev)
 " (N. A. Drewsen, Tørsbøl).

Almindelige og svage angreb.

Vendsyssel (Jørgen Larsen-Ledet, Dybvad)
 Han Herrederne (R. Sørensen, Fjerritslev)
 " " (H. Gyde Christensen, Fjerritslev)
 Aalborg Amt (P. Norup, Langholt)
 " " (Jens Esp. Sørensen, Aalborg)
 Østthimmerland (Kr. Jørgensen, Hadsund)
 Viborgegnen (A. P. Aidt, Viborg)
 Rougsø-Sønderhald Herreder (N. Engvang Hansen, Allingaabro)
 Djursland (Ejvind Staunskjær, Kolind)
 Randers-Århus (B. R. Bendtholm, Ødum)
 Ry og omegn (Rich. Aagaard, Ry)
 Koldingegnen (K. Toftegaard Andersen, Kolding)
 Brande-Thyregod (P. Trosborg, Brande)
 Syddjyland (H. Agergaard, Askov)
 Sønderjylland (A. Mortensen, Gram)
 " (Hans Jepsen, Løgumkloster)
 " (Viggo Nielsen, Højer).

Sjældne og svage angreb.

Nordthy (F. C. Frandsen, Thisted)
 Vestthimmerland (Per Jonsson, Hornum)
 Randersegnen (H. P. Nielsen, Ulstrup)
 Vejleegnen (Vald. Ternvig, Vejle)
 Ribe Amt (L. A. Thomassen, Grindsted)
 Sønderjylland (Vald. Johnsen, Skærbæk).

Intet eller ubetydeligt angreb.

Vendsyssel (G. Foldager, Frederikshavn)
 " (Martin Christensen, Sindal)
 " (Jacob Wested, Fossevangen, Tylstrup)
 " (Aage Bach, Tylstrup)
 Morsø (Engelhart Jensen, Tødso)
 Viborg Amt (E. Eriksen, Haderup)

Holstebroegnen (P. O. Overgaard, Holstebro)
 Ringkøbingegnen (A. Skarregaard, Ringkøbing)
 " (L. Hangaard Nielsen, Videbæk)
 Vardeegnen (Magnus Poulsen, Nr. Nebel)
 Grindstedegnen (J. J. Jakobsen, Grindsted)
 Ribegnen (C. M. Kjellerup, Ribe)
 Sønderjylland (Hardy Knudsen, Jydevad).

Fyn: Almindelige og stærke angreb.

Vestfyn (Kr. Brødsgaard, Ejby)
 Nordfyn (Aage Rasmussen, Skamby)
 Langeland (H. P. Andersen, Rudkøbing).

Almindelige og svage angreb.

Vestfyn (Kr. Bertelsen, Aarup)
 Midtfyn (Blangstedgaard, Odense).

Sjældne og stærke angreb.

Sydfyn (J. Lindegaard, Korinth).

Sjælland: Almindelige og stærke angreb.

Nordøstsjælland (G. Lykke Pedersen, Frederikssund)
 " (G. Heidemann Gregersen, Lyngby)
 Nordvestsjælland (Stanley Jørgensen, Høng)
 Midtsjælland (C. M. Bundgaard, Ringsted)
 Sydvestsjælland (H. Wraae-Jensen, Skælskør)
 " (Frede Rasmussen, Tystofte)
 Stevns (Aage Madsen, Store-Heddinge)
 Sydsjælland (P. Grøntved, Næstved).

Almindelige og svage angreb.

Samsø (P. Riis Vestergaard, Tranebjerg)
 Odsherred (H. Jensen, Asnæs)
 Roskildeegnen (M. Greve, Lindenborg)
 Faxeegnen (Ole Thøgersen, Karise).

Lolland og Falster: Almindelige og svage angreb.

Lolland (M. Bindesbøl, Rødby)
 Falster (Ejgil Hansen, Nykøbing F.).

Bornholm: Almindelige og stærke angreb.

A. Juel-Nielsen, Rønne.

Af beretningerne fremgår i øvrigt, at stærke angreb som sædvanlig er hyppige i egne med frømarker, omend stærke angreb også findes i egne uden frømarker. I adskillige beretninger skrives udtrykkeligt, at der ikke synes at

være noget forhold mellem angrebets styrke og markernes beliggenhed i forhold til frømarker; angrebet kan være stærkt, selv hvor der er meget stor afstand til nærmeste frømark, hvorfra den primære smitte kan hidrøre. Der peges i nogle beretninger på, at andre smitekilder end frømarkér under visse forhold må kunne være af stor betydning, f. eks. spirede roer i roekuler, der ligger åbne fra foråret og til hen på sommeren.

Gule blade kan have andre årsager end virus-gulsot, f. eks. næringsmangel, og dette understreges i nogle beretninger, hvor man peger på, at roerne under den usædvanlig stærke vækst i juli kan have brugt op af tilgængelig gødning, f. eks. kvælstof. Symptomer på trang til kvælstof skulle dog være lette at skelne fra virus-gulsot, omend ikke på afstand, så når man kommer ind i marken og føler på bladene.

Magniumbrist kan skuffende ligne virus-gulsot. Hidtil synes trangen til dette mikronæringsstof ikke at have været fremtrædende hos danske jorder, der regelmæssigt gødes med staldgødning og ajle. Der forekommer dog nu og da både hos bederoer og andre kulturplanter symptomer, der tydes som magniumbrist; i august modtoges der således bederoeblade med den slags symptomer fra Gunderup ved Kollund syd for Herning, hvor jorden var sandmuld, med lav pH, ikke gødet med staldgødning i nogle år og med stærk kartoffeldyrkning (J. Sandfær). Om symptomerne på magniumbrist og disses lighed med symptomer for virus-gulsot henviser vi til en af de seneste engelske beskrivelser, der bringes sidst i denne månedsoversigt.

Rodbrand. I flere beretninger meddeles tal fra pletundersøgelser i forår og forsommer, hvor pletter med dårligt udviklede roer var stærkere iøjnefaldende end sædvanligt. Det viser sig atter, at pH i mange tilfælde er for lav for bederoer, og dette fremhæves stærkt ved analysetal fra: Engelhart Jensen, Morsø; L. A. Thomassen, Grindsted; G. C. Christensen, Brørup og N. A. Drewsen, Tørsbøl. Dog kan pH meget vel være passende selv ved dårlige roer, hvor årsagen til disse da må søges andetsteds, f. eks. i et for lavt fosforsyretiltal, hvorom skrives af: J. Lindegaard, Korinth; P. Grøntved, Næstved og C. Brødsgaard, Ejby; sidstnævnte skriver tillige: „Det er ligeså tit manglende fosforsyre som for lavt reaktionstal, der er skyld i rodbranden, tror jeg; dog må vi ikke glemme den faste jord fra foråret“.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*). Angrebene synes ikke at have taget til i styrke i løbet af måneden. Af i alt 65 beretninger skrives i 21 om sjældne og svage angreb og i 6 om almindelige og stærke angreb.

KÅL, KÅLROER o. a. KORSBLOMSTREDE.

Mosaiksyge synes at have noget større udbredelse end sædvanligt; af i alt 58 beretninger skrives i 11 om sjældne angreb og af disse i 8 om svage og i 3 om stærke angreb samt i 16 om almindelige angreb, og af disse i 9 om svage og i 7 om stærke angreb. Angrebene var „stærkest nær frømarker“ (Aage Madsen, Store-Heddinge), „næsten alle planter i marken er stærkt angrebet“ (G. Heidemann Gregersen, Lyngby), „flere af de angrebne marker står med mange visne blade“ (A. Diederich, Århus) og „i et par tilfælde med meget kraftige angreb fandtes der selvgroede planter i nabomarken, og i kålroemar-

ken nærmest denne fandtes ca. 100 % mosaiksyge planter, medens der i en afstand af ca. 50 m fandtes ca. 25 % mosaiksyge planter" (Chr. M. Bundgaard, Ringsted).

Hvidplet (*Cercospora* (*Cylindrosporium*) *brassicae*) konstateredes på indsendte kålroeblade, hvor der fandtes mange grå bladpletter og visne blade som følge af svampens angreb.

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) bredte sig i månedens første halvdel stærkt og navnlig hos sildige sorter. Angrebet blev almindeligt og stærkt; af i alt 61 beretninger skrives i 56 om almindelige angreb og af disse i 49 om stærke og i 7 om svage angreb. Selvom angrebet satte ind 2 à 3 uger senere end i 1949, blev det i mange egne af omtrent samme styrke som i fjor; udbyttenedgangen kan endnu ikke vurderes. I flere beretninger skrives, at virkning efter sprøjtning og pudring skønnes at være stærkt forringet på grund af de store regnskyl i månedens løb. Sorter som: Richters, Deodara og Up to date er helt eller meget stærkt visne i mange egne, og selv Robusta og Dianella kan være stærkt ødelagt, hvilket mærkeligt nok ikke synes at gælde Alpha, der undertiden har holdt ret godt. Det er dog sandsynligt, at der er stor forskel i skimmelangrebets styrke fra egn til egn. Tørforrådnelsen synes at skulle blive almindelig og stærk, thi der er mange steder iagttaget stærke angreb på knoldene, og navnlig hvor hypning har været utilstrækkelig til dækning af knoldene. I et par beretninger skrives, at knoldene af tidlige sorter f. eks. Bintje er begyndt at rådne i marken. Af bekæmpelsesmidler fremhæves bordeauxvædske som eet af de midler, der holder bedst i så ugunstigt sprøjtevejr som i år: „Sprøjtningen har i år været særdeles rentabel, når der bruges bordeauxvædske, hvorimod forsøg med andre midler har skuffet overordentlig meget" (N. Engvang Hansen, Allingaa bro).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*). Af i alt 57 beretninger skrives i 37 om almindelige angreb, af hvilke størstedelen synes at være svage. Det er sandsynligt, at denne vurdering særlig gælder tidlige og for en del middeltidlige sorter. Om de øvrige sorter skrives i et stort antal beretninger, at det er vanskeligt at dømme om skurvens udbredelse, før kartoffeloptagning er godt i gang.

GULEROD.

Gulerodssvamp (*Phoma Rostrupii*) konstateredes på indsendte gulerødder.

Klorskade iagttoges på gulerødder fra Sejro (N. M. Nielsen, Jerslev). Analyse af jordprøver viste følgende tal for madjord: ledningstal 6,6 og klor 0,11 %, og for undergrund: ledningstal 15,0 og klor 0,06 %; samme sted viste også byg typiske symptomer for klorskade.

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PÅ HAVEBRUGSPANTER.

Besvarelse af 27 af de udsendte skemaer har givet følgende resultat:

	Intet ell. ubet.	Sjældne svage	Sjældne stærke	Alm. svage	Alm. stærke
Æbleskurv	1	2	2	17	13
Pæreskurv	2	6	1	10	13
Gul monilia — æble	4	6	1	13	7
Gul monilia — pære	6	7	1	10	1
Gul monilia — blomme	3	1	3	15	7
Skivesvamp — stikkelsbær ...	3	0	3	5	12
Skivesvamp — solbær	2	0	1	4	19
Skivesvamp — ribs	5	1	0	8	5
Hindbær-stængelsyge	2	1	2	13	7
Bladpletsyge — selleri	0	2	4	12	8
Løgskimmel på kepaløg	2	1	1	6	7
Agurk — pludselig nedvisnen .	6	1	1	3	2
Tomat — kartoffelskimmel	2	2	2	7	7

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Æ b l e s k u r v (*Fusicladium dendriticum*) har bredt sig en del, især hvor der ikke er sprøjtet meget. Det er ikke ualmindeligt at finde angreb på de yderste blade på årsskuddene og nyinfektioner på frugterne. Der findes dog mange plantager, hvor det er lykkedes at holde skurven nede, så den praktisk talt ikke findes, eller der kun er svage angreb. Fra Sydfyn fremhæves værdien af de tidligere bordeauxvædskesprøjtninger, hvorved der lægges bund i skurvbekæmpelsen (Chr. Greve). Som sædvanligt ligger det noget forskelligt med angrebene styrke, f. eks. skrives fra Sorø Amt, at der er blevet sprøjtet usædvanlig meget i år for at holde skurven nede, men nyinfektioner ses stadig (Ejner Christensen). Fra Holbæk Amt hedder det derimod: „I sommerens sidste del synes skurven ikke at have bredt sig ret meget. — Der er mange angreb af tidlig infektion at se på frugten, når den plukkes, men kun få små pletter“ (Henrik Nielsen). Fra Sydøstjylland: „Æbleskurven er egentlig mere godartet end man efter den megen regn havde turdet håbe. Derimod ses der usædvanlig megen sprøjteskade på så at sige alle æblesorter, så her ligger måske forklaringen“ (Arne Pallesen). Det er dog næppe alene det, at der er sprøjtet meget, der er årsagen til den megen sprøjteskade, som findes i år. Vejrforholdene har tilsyneladende begunstiget sprøjteskaden, især skaden på frugterne efter anvendelse af kobberholdige midler. Flere steder er der tegn på, at kulde lige efter blomstringen har øget sprøjteskaden, særlig ses der beskadigede partier lige omkring blomsten.

Fra Jylland skrives, at der ikke er sket store ændringer i skurvangrebet, men der synes dog i den senere tid at være kommet en del nyinfektioner, såvel på blade som på frugter. Der tilføjes, at det kan spores, at frugtavlerner er lidt i tvivl om, hvornår de skal indstille sprøjtningerne (Hans Chr. Madsen). Dette

er der særlig grund til at lægge mærke til. Det må meget håbes, at lagrene, især de store fælleslagre, ikke vil nægte at modtage æbler med sprøjtevædske på, og hvad der er mindst lige så vigtigt, vil lade være med at pudse æblerne af, før de lige skal sælges. Af hensyn til senskurven og lagerskurven er det meget vigtigt, at frugtavlerner ikke skal gå og være bange for, at der skal kunne findes rester af sprøjtevædske på deres æbler, når de plukkes. Der bør kunne sprøjtes efter behov overfor skurven både i august og september uden hensyn til pletning.

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*) synes nogle steder at være betydelig værre end æbleskurven, andre steder kun lidt værre og atter andre steder igen omtrent at ligge på linie med denne, men ingen steder at være mindre alvorlig. Der synes at være en vis tendens til, at enten er pæreskurven alvorlig eller også kun meget lidt udbredt. Dette skyldes nok, at pærerne passes meget forskelligt, enten omhyggeligt eller også får lidt med, når æblerne sprøjtes, men passes ikke så rationelt som disse.

Gul monilia (*Monilia fructigena*) synes efter skemaet at være værst på æble og blomme, men mindre alvorlig på pære. Laxtons superb har gjort sig særlig bemærket ved stærkt angreb af gul monilia; fra Sønderjylland skrives: „Som sædvanlig er Laxtons superb i forgrunden med angreb af gul monilia. Denne sort burde have en sprøjtning sidst i august, også for at hemme skurven, men måske mest af hensyn til den gule monilia“ (Arne Pallesen). Laxtons superb fremhæves også fra anden side som særlig modtagelig. Hvor skurv og æbleviklerangreb ikke er udbredt, betyder den gule monilia som sædvanlig mindre, end hvor dette er tilfældet. Hagl, især på et sent tidspunkt, kan også lave gode indfaldsporte for den gule monilia. Hvor frugternes hud er sund og hel, har svampen svært ved at vinde indpas, omend det kan ske.

På blommer findes gul monilia i meget varierende styrke; fra flere sider fremhæves det mærkelige i, at sygdommen ikke er værre end tilfældet er i år på blommerne, der mange steder er meget talrige. Fra Viborg skrives dog, at angrebene er meget stærke, blommerne sidder så tæt, at de kan slide hul på hinanden, og i hvert tilfælde har svampen meget let ved at spredes fra den ene blomme til den anden (E. Agger).

Gul monilia ses også på hasselnødder, særlig på de ubefrugtede, hvor den naturligvis ikke kommer til at spille nogen praktisk rolle. Den kan dog også findes på nødder med veludviklet kærne i. Det er ingenlunde altid, at man kan finde eller få gul monilia frem på brunstribede nødder, som man regner med er angrebet. Man kan dog ikke så sjældent finde de gule svampepuder på syge nødder i plantingerne.

Gul monilia er, som omtalt nærmere side 93, fundet i to tilfælde på rønnebær (*Sorbus aucuparia*). Det er klogt at have opmærksomheden henvendt på, at røn kan være en smittekilde for andre frugtarter.

Blommemoosaik (*Pyrus virus 5* ?) er yderligere fundet på flere nye lokaliteter i Jylland, og **abrikosmoosaik** på en ny lokalitet på Sjælland.

Blommerust (*Tranzschelia pruni-spinosae*) er så stærk i en plantage på Lolland, at blommetræerne nu mister bladene.

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) er meget voldsom mange steder i landet. Fra Hjørring Amt skrives: „Efter min opfattelse — værre end nogen-sinde. Det er noget af en seværdighed at træffe buske med blade på — nu 1. september.“ (Frode Olesen). Fra Holbæk Amt hedder det: „ikke særlig slem på stikkelsbær — vel fordi folk sprøjter — mere eller mindre — deres stikkelsbærbuske!? — Selvom det jo næppe ret tit er af hensyn til skivesvampen, der sprøjtes.“ (Henrik Nielsen). Der kan ikke være tvivl om, at sprøjtninger før og efter blomstringen mod stikkelsbærdræberen i mere eller mindre grad også har en gavnlig indflydelse på skivesvampen. Disse tidlige sprøjtninger er imidlertid ikke nok. Det er mærkeligt, at det volder så store vanskeligheder at få folk til at give frugtbuske en gang bordeauxvædske, når bærrene er plukket. I mange tilfælde vil dette dog ikke være nok, hvis der ikke er sprøjet tidligere på året, men er der det, vil det kunne betyde, at buskene holder bladene på meget længere end ellers. Ikke alene stikkelsbærrene bør sprøjtes, men også ribs og solbær. Skivesvampen synes mindst udbredt på ribs, hvorimod den — i mer eller mindre grad i forbindelse med filtrusten — ofte har næsten afløvet solbærbuskene. Fra Holbæk Amt skrives: „Meget udbredt og meget alvorlig. — I modsætning til stikkelsbærrene er der mange solbærbuske, som aldrig sprøjtes, og det viser sig nu tydeligt i en forskel på angrebene styrke på stikkelsbær og solbær“ (Henrik Nielsen). At ikke alle ser lige så fortrøstningsfuldt på sprøjtningens virkning fremgår af følgende udtalelse fra Jylland: „Næsten umuligt at finde sunde buske. — Mange steder ingen pasning, andre steder gentagne sprøjtninger — men ingen større forskel i resultatet“ (Hans Chr. Madsen). Fra Sydfyn skrives, at der er mange solbærplantninger, hvor de enkelte grene kun har en lille frisk kvast igen oppe i toppen (Chr. Greve).

Hindbær-stængelsyge (*Didymella applanata*) er meget udbredt og ofte alvorlig. Der er dels det angreb, som de gamle stængler har lidt under, og som har bevirket, at bærrene er visnede på dem i bærmodningstiden, dels er der mange pletter på de nye skud.

Filtrust (*Cronartium ribicola*) ses adskillige steder; fra Sorø Amt skrives, at især Schwarze Traube er medtaget, medens Laxtons Tinker synes betydeligt mere modstandsdygtig (Ejner Christensen).

KØKKENURTER.

Selleri-bladpletsyge (*Septoria apii*) er en del udbredt. Flere synes at have konstateret gavnlig virkning af sprøjtning, medens sellerierne endnu stod i bæk. Betydningen af sprøjtning, inden angrebet bliver alvorligt, er atter i år omtalt, noget som ikke kan gøres for ofte. Et stærkt angreb kan næsten ikke standses.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*) breder sig stærkt på Lammefjorden.

Løgskimmel (*Peronospora destructor*) synes at være kommet ret sent i år, så virkningen af den ikke er blevet særlig alvorlig.

Pludselig nedvisnen af agurk er der klaget over fra Amager, men som helhed synes dette fænomen ikke at være ret udbredt.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) er meget udbredt på tomater på friland og er i et enkelt tilfælde fundet i et koldhus. Hvor der ikke er sprøjtet flittigt med kobberholdige midler, er sygdommen som oftest meget alvorlig.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PÅ LANDBRUGSPLANTER.

BÆLGPLANTER.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). Kun 3 beretninger melder, at der ikke er set angreb på græsmarksbælgplanterne, men i 24 skrives om angreb af forskellig styrke og hyppighed og værst på rødkløver. De systematiske undersøgelser har afsløret mange alvorlige angreb, men da resultaterne jo vil blive publiceret på andet sted senere, skal vi her kun citere nogle få rapporter valgt i flæng. Fra Sydsjælland skrives: „Ved en systematisk undersøgelse af et område vest for Næstved fandtes rødkløverål i en trediedel af græsmarkerne“ (P. Grøntved). Fra Haderslev: „Vi har i sidste halvdel af august systematisk undersøgt 2 sogne for kløverål. Resultatet er helt forfærdeligt. Opgørelsen er endnu ikke afsluttet, men næppe 5 % af ejendommene er fri for kløverål. Rødkløverålen er så langt den mest udbredte og den, der forvolder mest skade. Her er et område, hvor der må gøres en indsats“ (Fr. Nielsen). Fra Nr. Nebel: „Særlig forekommer mange ondartede angreb af rødkløverål i såvel 1.- som 2.-års marker, der altid kan henføres til for kort åremål mellem kløvermarkerne. Ødelæggende angreb er konstateret i mange tilfælde og altid, hvor der kun har været 2—3 kløverfri år. Af hensyn til græsmarkernes udbytte i de kommende år er det påkrævet, at sædskiftet lægges om, således at der bliver mindst 5 kløverfri år“ (Magnus Paulsen). Fra Grindsted: „I samarbejde med græsmarkssektionen er gennemført en systematisk undersøgelse af Hejnsvig sogn. Der fandtes overhovedet ikke angreb“ (L. A. Thomassen). Fra Frederikshavn: „Efter systematisk undersøgelse i 3 sogne viser det sig, at kløvermarkerne de fleste steder er angrebet af rødkløverål“ (G. Foldager).

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Fra Vejle-egnen skrives om flere kraftige angreb, særlig på bladene af hvidkløver (V. Ternvig).

Lucerneblad-galmyggen (*Jaapiella medicaginis*). Fra Falster skrives: „Svage angreb fundet i en del lucernemarker og et stærkt angreb i en 1.-års lucernemark, der samtidig led af næringsmangel. Først i august var markerne (2. slæt) næsten helt visnet“ (E. Hansen). Stærke angreb er fundet på Vejle-egnen (V. Ternvig), og fra Århus skrives: „Angreb af dette skadedyr er yderst almindelige i år. De første angreb sås ved midsommertid i enkelte marker, men nu findes angreb i et stort antal marker og i betydelig grad, ikke mindst på lucerne udlagt i foråret. Der må sikkert regnes med nogen skadevirkning“ (A. Diederich). Fra Hads Herred skrives, at de ret stærke angreb fortsattes i hele august måned (J. P. Skou).

Spindemider (*Tetranychus* sp.). Fra Odense indløb meddelelse om et meget stærkt angreb i en rødkløverfrømark. I en nærliggende jordbærmark var der også angreb (N. Chr. Stentoft).

BEDEROER.

Roeål (*Heterodera Schachtii*). Fra Vestfyn skrives: „Roeål er fundet i en plet lidt syd for Aarup på en ejendom i Ørsted. Mange ejendomme har her ca. $\frac{1}{3}$ af arealet med bederoer. Såvidt jeg ved, er angreb ikke tidligere konstateret her på egnen, hvorimod det er almindeligt på Ebberup-egnen“ (Bent Kjærbøll). Fra Faaborg skrives om et enkelt ondartet angreb (J. Lindegaard).

Bladtæger (*Capsidae*). Fra Virumgaard skrives, at der i bederoerne findes en del gule blade, hvis midtribbe på bagsiden viser tegn på tægesugning (E. Sørensen).

Bedelus (*Aphis fabae*). De voldsomme angreb, særlig på 1. års bederne, fortsattes ofte noget ind i august, hvorefter de ebbede ud. Nu er lusene praktisk talt forsvundet, men roerne bærer ofte præg af angrebet. Fra Bornholm skrives: „Endnu i første halvdel af august var der mange angreb af lus i 1. års roerne. Nu er lusene helt væk“ (A. Juel-Nielsen). Fra Roskilde-egnen: „Bedelusenes angreb i foderroemarkerne, der tegnede så katastrofalt, blev helt standset af vejrforholdene. Bladan blev i mange tilfælde forsøgt ved bekæmpelsen med godt resultat“ (M. Greve). Fra Rødby: „Angrebet, som i sidste måned så ud til at blive slemt, er nu helt standset. Det fugtige vejr og en svamp, som angreb lusene, synes at være årsag til det“ (M. Bindsbøl). Fra Dybvad: „Angrebene af bedelus er nu et overstået stadium, men ikke alle roerne kan klare sig igen efter angrebet“ (H. P. Fogtmann).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Se diverse skadedyr.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Fra Han Herrederne skrives, at 3. larvegeneration har været uden videre betydning (R. Sørensen). Fra den nordlige del af Ribe Amt meldes, at der enkelte steder har været sprøjtet med Bladan, og at virkningen har været god (L. A. Thomassen). Alle de øvrige indberetninger melder, at angreb ikke er set, eller at de har været uden betydning.

KÅL, KÅLROER o. a. KORSBLOMSTREDE.

Kållus (*Brevicoryne brassicae*). De almindelige og stærke angreb i juli blev oftest, men ikke altid, slået ned i løbet af august. Markerne bærer dog ofte endnu tydeligt præg af den skade, de har lidt. Fra Roskilde skrives: „Kållus har været ondartede på kål i haverne, men har ikke optrådt nævneværdigt i kålroemarkerne“ (M. Greve). Fra Blangstedgaard: „Kållus har ikke haft nogen betydning i denne måned“ (P. Rasmussen). Fra Ry: „Der findes her på egnen stærke angreb. De stærke regnskyl synes ikke at have skadet dem meget“ (R. Aagaard). Fra Ny Solbjerg Landboforening: „Er nu forsvundne, men følgerne af angrebene ses ret udbredt i de fleste marker“ (H.

Jensen). Fra Randers Amt: „Kållusenes kraftige juliangreb blev fuldstændig standset af de stærke regnskyl i august, men det kniber for de hårdest angrebne marker med at komme med igen“ (E. Jensen). Fra Hornung: „Angrebet i kål har overlevet tre pudringer med Bladan og synes først nu at være på retur“ (I. Groven). Fra Nordthy: „Ret stærke angreb i kål er set flere steder“ (G. Ejsing).

Guldbasser (*Cetonia cuprea*) begnavede kålroer ved Bjerringbro (Sv. Højer-Pedersen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Bladribbe-snudebillen (*Ceutorrhynchus quadridens*). Fra Blangstedgaard skrives, at de mange visnede og gulfede blade på kålroerne for en stor del skyldes angreb af denne snudebilles larve (P. Rasmussen). Fra Vejle-vesteregn skrives om hyppige og undertiden stærke angreb på turnips og kålroer (A. Anthonsen).

Kålbladhvæpsen (*Athalia spinarum*). 10 beretninger melder, at angreb ikke er set, medens der i eet tilfælde meldes om svage og i 5 om stærke angreb. Fra Bornholm skrives om få og spredte angreb (A. Juel-Nielsen). Fra Samsø: „Flere ondartede angreb i sennep sået efter tidlige kartofler“ (P. Riis Vestergaard). Fra Roskilde-egnen: „En mark på 6 tdr. land udlagt med marvkål til frø efter turnipsfrø stærkt angrebet. På godt halvdelen af arealet er udlægget næsten helt afgnavet. De fremspirende turnipsplanter var meget mindre angrebet end marvkålen“ (M. Greve). Fra Haraldsted: „Et meget stærkt angreb. Gul sennep, der var sået sent og stod i blomst, afgnavedes på kort tid. Pudring med DDT virkningsløst“ (Chr. M. Bundgaard). Fra Skælskør-egnen: „Meget ondartede angreb i korsblomstret udlæg, som har lidt størrelse, d. v. s. forskellig kål. Findes navnlig i et bælte syd for Skælskør. Desuden et meget stærkt angreb i sent såede turnips til foderbrug“ (H. Wraae-Jensen). Endvidere skrives der fra Ry om ret stærke angreb i turnipsmarker (R. Aagaard). På Statens plantepatologiske Forsøg optrådte larverne i stort antal i sent sået sennep. Også hvepsene sås flyvende i marken.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Kålorme (*Pieris brassicae* og *P. rapae*). I intet tilfælde meldes om kraftige angreb i kålroer, der har kun hist og her, hvor der har været gode læforhold, været svage angreb. Anderledes stiller det sig med angrebene på kål, de har i flere egne været stærke. Fra Thy meldes: „Meget voldsomme angreb er sat ind i den sidste uge af august. I mange haver er alle kål fuldstændig ribbet“ (G. Ejsing). I Sorø Amt er kraftige angreb i kål almindelige (E. Christensen); det samme meldes fra Vestsjælland (N. F. J. Larsen) og Skærbæk-egnen (V. Johnsen). Fra Roskilde-egnen skrives: „Har gjort megen fortræd på kål i haverne, men intet betydet i kålroemarkerne. Der har kun været få sværmende sommerfugle“ (M. Greve). Fra Sønderjylland skriver Wisti Raæ: „Får aldrig lov til at gøre stor skade. Dem elsker haveejerne at bekæmpe med alle til rådighed stående midler. De kan ses, og man ser dem dø.“

Kålfluelarver (*Chortophila brassicae* og *C. floralis*). Alle indberetninger melder om ubetydelige eller ingen angreb.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). 3 beretninger melder, at angreb ikke er set på kålroer, i 9 skrives om svage, i 24 om stærke angreb, der ofte er ledsaget af halsråd, hvis udvikling er blevet begunstiget af det fugtige vejr. I kålroemarkerne bliver angrebssilledet ofte kompliceret som følge af de stærke angreb af kållus og den hyppigt forekommende mosaiksyge. Fra Roskilde skrives: „Krusesygegalmyggen har bredt sig, og halsræddet ligeså i den sidste tids våde vejr“ (M. Greve). Fra Sydsjælland: „Angrebet meget udbredt i kålroemarkerne i slutningen af sommeren“ (P. Grøntved). Fra Blangstedgaard: „Den meget fugtige måned har tilsyneladende betinget en god udvikling af krusesygen, og der er nu en del halv-rådne roer. Der synes dog at være lidt forskel på antallet af halv-rådne roer i Bangholm og Wilhelmsburger. Gennemsnit af 10 optællinger i hver giver følgende:

Bangholm	5,3 % planter med halsråd.
Wilhelmsburger	2,1 % planter med halsråd.“
	(P. Rasmussen).

Fra Nr. Nebel: „Krusesygens følgesygdom, hjerteforrådelse, har optrådt meget ondartet, og der er ikke mange marker, der er fri. Der er konstateret op til 30—40 % angrebne planter“ (M. Bank). Fra Ny Solbjerg Landboforening: „Meget stærke angreb i de fleste kålroemark, der sammen med angreb af bakteriose hemmer roerne meget i væksten, så der næppe bliver det store udbytte, det tegnede til for en månedstid siden“ (H. Jensen). Fra Morsø: „En del angreb i næsten alle kålroemark. En del halsforrådelse i juli måned. Den har dog ikke bredt sig siden og bliver som sædvanlig af mindre betydning, end det på et tidligere tidspunkt kunne se ud til“ (Engelhart Jensen). Om angreb på kål skrives fra Blangstedgaard: „Angreb såvel på hvidkål som blomkål. Begrænset ved sprøjtning med Gesarol og Bladan“ (A. Sørensen). Fra Gram i Sønderjylland: „Slem. Navnlig blomkål har lidt“ (Wisti Raae). Fra Nordthy: „Meget lidt udbredt i år“ (G. Ejsing). Fra Renner frugtplantage på Lolland: „Har ødelagt mange kål, hvor der intet er gjort mod den“ (A. Diemer). Andre meddelelser om angreb er ikke indløbet.

KARTOFLER.

Kartoffelål (*Heterodera rostochiensis*). Fra Jerslev skrives, at angreb er almindelige i små haver (N. F. J. Larsen). Fra Sydsjælland: „Almindelige i kolonihaver, men ikke i marker“ (P. Grøntved). Fra Aalestrup: „To angreb i haver konstateret“ (J. Tarp). Fra Hanstholm meldes om stærke angreb (G. Ejsing). I Hjørring Amt konstateredes et stigende antal angreb i haverne (Frode Olesen). I haver omkring Viborg er angreb meget almindelige (E. Agger).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Se diverse skadedyr.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

SKADEDYR PÅ HAVEBRUGSPLANTER.

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*) på frugttræerne. På æble er angrebene nu i alt væsentligt overstået, på blomme har lusene holdt sig længst. Fra Jerslev skrives: „I august måned har man så godt som ikke set bladlus“ (N. F. J. Larsen). Fra Maribo Amt: „De kraftige angreb af bladlus, der fandtes mange steder i højsommeren, er nu forsvundet eller meget stærkt reduceret, for en del sikkert på grund af de mange kraftige regnskyl“ (Sander Nielsen). Fra Gram i Sønderjylland: „Mange minder om uddøde angreb. Kun få nye og oftest på blomme“ (Wisti Raae). Fra Nordthy: „Kun på blommer har lusene været generende“ (G. Ejning). Fra Hjørring Amt: „Blomme- og kirsebærlus antræffes ret almindeligt, derimod er der langt mellem luseangrebene på æble- og pæretrær“ (Frode Olesen).

Blodlus (*Eriosoma lanigerum*). 4 beretninger melder, at angreb ikke er set, 3 skriver om svage og 5 om stærke angreb. Fra Maribo Amt: „I plantager, hvor blodlus er fundet, breder de sig til større og større dele, men ved sprøjtning lykkes det som regel at begrænse angrebene til stamme og hovedgrene“ (Sander Nielsen). Fra en frugtplantage ved Kolding skrives, at man ikke tidligere har haft angreb, men at et sådant nu er fundet på et begrænset område (E. Lind). Fra Kalo: „På et areal med Graasten, der som 10-års træer blev flyttet for 2 år siden, har blodlusen bredt sig uhyggeligt. Den synes ikke at generes af de nye sprøjtevædske, der skulle være særlig virksomme netop mod dette skadedyr“ (Arne Pallesen). Fra Viborg: „Angrebene er nu stærke. På træer, hvor vi mente, at lusene var udryddet, og hvor de ikke viste sig i fjor, er angrebet nu blusset voldsomt op. De fleste af lusene er dog allerede parasiteret“ (E. Agger).

Bladhvepselarver (*Lyda* el. *Neurotoma flaviventris*). Denne art, hvis larver lever i et fælles spind, fandtes på pære på Falster (Georg Jensen). Det er en del år siden, at angrebet er set her i landet.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). 11 beretninger melder om svage, 5 om stærke angreb. Fra Holbæk skrives: „Som sædvanlig findes ormede æbler de fleste steder, men alvorlige angreb er ikke set“ (Henrik Nielsen). Fra Jerslev: „Det synes, som om der er betydelig større angreb i år“ (N. F. J. Larsen). Fra Sorø: „Har arbejdet længe, og der ses stadig unge larver“ (E. Christensen). Fra Maribo Amt: „De fleste steder kun ubetydelige angreb“ (Sander Nielsen). Fra Spangsbjerg: „Der har været en del og endda ret ondartede angreb“ (E. Christiansen). Fra Viborg Amt: „Angreb af æblevikleren har kun været svage og uden betydning i sammenligning med æblehvepsen“ (E. Agger).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). 12 beretninger melder, at angrebene er svage eller ikke iagttaget. Kun i 3 beretninger skrives om stærkere angreb. Fra Jerslev skrives: „Særlig slemme ved Abrikosblomme, men findes temmelig mange steder“ (N. F. J. Larsen). Fra Gram: „Stedvis meget slem“ (Wisti Raae). Fra Horsens: „En del spredte angreb“ (Chr. Nør-

holm). Fra Aalborg Amt: „Forbavsende få angreb af dette skadedyr“ (J. Jørgensen).

Knopviklere (*Tortricidae*). På æble er angreb af knopviklerlarver meget almindeligt i Maribo Amt. Sprøjtninger i juli og august har kun vist ringe virkning (Sander Nielsen).

Galmyglarver (*Dasyneura mali*). Fra Odense (Chr. Fich) indsendtes æbleskud, hvis unge blade havde indrullede blandrande og var hemmet i væksten. I de indrullede partier fandtes røde galmyglarver. Antagelig drejer det sig om ovennævnte art, der ikke tidligere er fundet her i landet.

Stikkelsbærmider (*Bryobia ribis*). Disse mider, der i år har vist sig påfaldende ofte på æble, gjorde sig bemærket på æble på Falster (Georg Jensen). Dette kom ret overraskende, idet vi havde regnet med, at der kun var tale om een generation, og at de æg, der var lagt på grenene i sommerens løb, først ville klækkes næste år.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). 9 beretninger melder om svage, 7 om stærke angreb. Fra Sorø Amt skrives: „Har forværret sig betydeligt i august, så at angrebet nu er slemt i mange privathaver samt plantager“ (E. Christensen). Fra Maribo Amt: „Angrebene af rødt spind har i den sidste måned været stærkt på retur, men svage angreb er stadig meget almindelige“ (Sander Nielsen). Fra Blangstedgaard: „På en del sorter ret kraftige angreb. Især Cox's Orange, Laxton, Pederstrup og Nonnetitte“ (A. Sørensen). Fra Jylland: „Den megen regn sommeren igennem har holdt miderne nede på et lavt tal, men såsnart der kommer nogle dages varmt, tørt vejr, er de i gang igen. Jeg finder næsten, at blommetræerne er mest angrebne“ (H. C. Madsen). Fra Horsens: „I sidste halvdel af august er angrebet yderligere sat ind, og der ses ofte meget hårde angreb“ (Chr. A. Nørholm). Fra Viborg: „Angrebene har tidligere på sommeren været meget stærke, men miderne er nu stærkt svækkede, velsagtens på grund af den megen regn, men der er lagt mange æg“ (E. Agger).

KØKKENURTER.

Gulerodsbladloppen (*Trioza apicalis*). I 8 af de 21 indkomne beretninger skrives om angreb af vekslende styrke. Der berettes kun om angreb fra Jylland. Fra Skærbæk skrives: „Dette skadedyr hærger, men da gulerodsdyrkningen er uden betydning, kan angrebene ikke blive økonomisk ødelæggende“ (V. Johnsen). Fra Brande: „Der ses enkelte stærke angreb, men de er ikke almindelige“ (P. Trosborg). Fra Aalestrup: „Angreb ikke nær så almindelige som ellers her i Himmerland“ (J. Tarp).

Bladlus (*Semiaphis carotæ*). Denne art, der fremkalder krusning af gulerodstoppen, optrådte talrigt ved Skælskør.

Den 12-plettete aspargesbille (*Crioceris 12-punctata*) gjorde sig bemærket ved Odense og ved Odder.

Jordbærmider (*Tarsonemus pallidus*). Der indløb 9 forespørgsler angående dette skadedyr.

DIVERSE SKADEDYR.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Det er meget få steder fra, der er rapporteret skader af disse larver. Fra Vejle-egnen og Faaborg-egnen meldes om angreb af store larver i henholdsvis kartofler og sukkerroer (V. Ternvig og J. Lindegaard), og fra Sydsjælland bemærkes, at der kun er få og ubetydelige angreb i år (P. Grøntved).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). I de indberetninger, hvor der omtales angreb af disse dyr, nævnes især skade på kartofler, men der har dog stedvis været angreb på roer samt sent udplantede blomkål. „Smælderlarven er et skadedyr, vi her i området regner stærkt med, og den dag, vi kan bekæmpe den effektivt, vil mange landmænd drage et lettelsens suk. Skurv og smælderlarver er skyld i, at mange partier kartofler ikke kan sorteres til eksport,“ skriver N. Engvang Hansen fra Djursland. Fra Brande skrives: „Allerede enkelte rapporter om stærke angreb i kartoffelknolde. Flere vil ses ved den forestående optagning“ (P. Trosborg). Fra Silkeborg-egnen: „Sommeren 1950 har sikkert belært mange om, at det er meget uheldigt med kartofler efter flerårigt græs“ (Arne Pallesen).

Knoporme (*Agrotis segetum*). Angreb er forekommet i roer, kål og kartofler. I 22 beretninger meldes, at angreb enten ikke er set eller har været betydningsløse. Kun een beretning omtaler et voldsomt angreb, hvor det er gået ud over nyplantede vinterblomkål (Henrik Nielsen, Holbæk).

PROSPER BOVIEN og OLE WAGN.

SYMPTOMER PÅ MAGNIUMBRIST HOS BEDEROER.

efter Raymond Hull: Sugar beet diseases; Min. of Agric., bull. 142, London 1949.

Magniumbrist er en almindelig årsag til gule blade hos bederoer. Den optræder hvert år, og i år, hvor virus-gulrot er almindelig, bliver magniumbrist sædvanligvis skjult af gulsoten. Disse to sygdomme bliver let forvekslede, fordi deres symptomer er hverandre meget lig.

De første tegn på magniumbrist viser sig som regel i juli eller august, hvor bladranden hos mellemladene bliver gul; ved stærke angreb kan symptomerne ses endnu tidligere. I begyndelsen viser bare mellemladene disse symptomer, men efter nogen tids forløb bliver alle bladene undtagen de yngste angrebet; om efteråret kan der dog hos de yngste blade ses nekroser i bladranden. Gulfarvningen breder sig fra bladranden som flige ind mellem bladribberne, og grænselinien mellem gult og grønt bladvæv er meget skarp. Det gule bladvæv er svagt hvælvet, hvorved bladet får et buklet udseende, har en typisk citrongul farve, der efterhånden kan blive mørkere gul, og endelig er bladvævet meget fortykket og knækker let, når bladet krammes i hånden. Disse symptomer ligner meget de, der fremkaldes af virus-gulrot, men ved magniumbrist er farven svagere gul — ikke orangegul, og bladvævet er ikke så tykt og så tilbøjeligt til at knække som ved virus-gulrot. Isolerede pletter af gult bladvæv kan også dannes mellem ribberne foruden de ovenfor nævnte sammenflydende gule flige.

De gule dele af bladet bliver hurtigt nekrotiske, og denne vissenhed ses først i bladkanten, hvor gulfarvningen begynder. I det gule bladvæv optræder tillige nekrotiske pletter, der har megen lighed med svampepletter, og undertiden dannes disse pletter i grænsen mellem grønt og gult bladvæv. Sidst i vækstsæsonen kan der på andre blade dannes nekrotiske pletter uden nogen forudgående, tydelig gulfarvning. Nekrosen strækker sig i flige ind mellem ribberne på samme måde som klorosen, men sommetider omfatter den hele bladets spids, hvorved bladet bliver stumpet.

Det nekrotiske bladvæv er mørkt, brunt eller næsten sort, og det er tilbøjeligt til at krølle, hvorved bladranden får et kruset udseende, og da vævet er skørt og let sønderlides, bliver bladranden meget laset. I fugtigt vejr indfinder sig på det døde væv forskellige parasitære svampe såsom *Alternaria*.

I marker, hvor magniumbrist er meget stærk, kan man sædvanligvis finde planter med en jævn gulfarvning af hele bladet. Hos den slags blade dannes hyppigt små, brune, nekrotiske pletter, og symptomerne får derved stor lighed med de, der af og til findes hos virus-gulrot. Magniumbrist kan findes hos alle jordtyper, dog er den ikke almindelig på mose- og dyndjorder, hvorimod den er meget hyppig på sandmuld og grusjorder. Symptomerne er ofte meget fremtrædende på nykalket jord. Magniumbrist veksler i styrke over hele marken, eller den forekommer navnlig, hvor der er skabt særlige fysiske jordbundsforhold, f. eks. ved dræning og pløjning. Den optræder ikke, hvor

der er gødet rigeligt med staldgødning. Brug af kunstgødning øger i høj grad symptomernes styrke. Magniumbrist er indtil nu ikke blevet tilfredsstillende forhindret eller helbredet ved udstrøning af eller sprøjtning med magniumsulfat, men forsøg hermed er stadig i gang. Der udføres også undersøgelser om, i hvilken udstrækning magniumbrist kan forhindres ved brug af kalk, der indeholder magnium. Sygdommens symptomer er stærkere hos nogle stammer end hos andre, men da man ved meget lidt om, i hvor høj grad sygdommen indvirker på udbyttet, er der ikke tilstrækkeligt grundlag for et arbejde med udvalg af stammer alene efter disses tålsomhed overfor sygdommen.

HANS R. HANSEN.

GUL MONILIA PÅ RØN.

Gul monilia (*Monilia fructigena*) er fundet på frugter af almindelig røn (*Sorbus aucuparia*) ved Lyngby og København. Infektionsforsøg på æblefrugter med en råkultur af svampen gav positivt resultat, idet der allerede efter ca. en uges forløb var fremkommet typisk moniliaråd med gule konidiepuder omkring infektionsstedet.

Inficerede rønnetræer kan således være en farlig smittekilde for æbler og eventuelt andre frugter, hvilket må tages i betragtning, hvis mange rønnebær rådner. Angrebne rønnebær bør tilintetgøres hurtigst muligt.

Den fundne svamp kan næppe være identisk med konidiestadiet af den i udlandet på almindelig røn forekommende svamp *Monilinia aucupariae*, idet konidiemålene stemte med de for *Monilia fructigena* angivne, og disse er væsentlig større end for konidiestadiet af *Monilinia aucupariae*. Desuden findes sidstnævnte som konidiestadium på bladene, og bladangreb blev ikke iagttaget.

Der vil blive udført infektionsforsøg med en renkultur af svampen på æble-, pære- og blommefrugter samt forskellige arter af røn.

GUDRUN JOHANSEN.
